

Titulació	Tipus	Curs
Ciències de l'Antiguitat	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Oriol Olesti Vila

Correu electrònic: oriol.olesti@uab.cat

Equip docent

Jordi Morera Camprubi

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No es requereixen prerequisits específics

Objectius

L'assignatura té com a objectiu principal introduir a l'alumne en el coneixement bàsic dels grans fenòmens històrics, socials i econòmics de la Roma Antiga.

En un segon nivell, l'assignatura es centrarà també en els següents objectius:

- Conèixer les principals fonts literàries històriques de cada període, i saber interpretar aquests documents a la llum de les escoles historiogràfiques més significatives.
- Saber integrar les dades arqueològiques en el discurs històric, destacant-ne els jaciments més significatius així com els seus conjunts materials.
- Valorar les aportacions de l'epigrafia a l'estudi de la Roma Antiga a partir d'alguns exemples emblemàtics.

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments per a l'anàlisi històrica.

- Comprendre i interpretar l'evolució de les societats antigues de la Mediterrània -des de la civilització egípcia fins el desmembrament de l'Imperi romà d'Occident- a partir de l'anàlisi de les realitats política, històrica, social, econòmica i lingüística.
- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer l'impacte d'alguns aspectes rellevants del món antic en la cultura i la societat contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics.
2. Analitzar les qüestions clau que permetin abordar l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva de gènere.
3. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de les societats clàssiques.
4. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
5. Explicar els debats historiogràfics principals referents a l'antiguitat.
6. Identificar el context en que s'inscriuen els processos històrics
7. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets
8. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
9. Relacionar els textos històrics amb els seus contextos arqueològics.
10. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

Continguts

TEMARI.

L'Assignatura es desenvoluparà en 3 blocs, cadascun dels quals pretén oferir una visió sintètica de la Història del període i de les institucions polítiques i socials més significatives.

Sessió 1. Introducció a la Història de Roma. La Roma Arcaica i Monàrquica. Servi Tul·li.

BLOC 1. LA REPÚBLICA ROMANA.

Sessió 2. Els grups polítics de la República Romana. Patricis i Plebeus.

Sessió 3. Les institucions de la República romana. Societat i Dret.

Sessió 4. La Conquesta d'Itàlia.

Sessió 5. L'economia de la República Romana.

Sessió 6. Les Guerres Púniques i la Conquesta del Mediterrani.

Sessió 7. La Crisi de la República. Els Gracs. Mari i Sul·la

Sessió 8. Pompeu i Cèsar.

BLOC 2. L'ALT IMPERI.

Sessió 9. Marc Antoni i Octavi. La revolució romana.

Sessió 10. Les Reformes d'August.

Sessió 11. Les institucions de l'Alt Imperi Romà.

Sessió 12. Els Julioclaudis.

Sessió 13. Els Flavis.

Sessió 14. Els Antonins.

Sessió 15. Societat i economia a l'Alt Imperi.

Sessió 16. Els Severs i la Crisi del s. III.

BLOC 3. EL BAIX IMPERI I L'ANTIGUITAT TARDANA.

Sessió 17. La Tetrarquia.

Sessió 18. Constantí i els seus hereus.

Sessió 19. Les institucions del Baix Imperi Romà.

Sessió 20. El Cristianisme.

Sessió 21. Teodosi i els seus hereus.

Sessió 22. Societat i economia al Baix Imperi.

Sessió 23. La fi de l'Imperi d'Occident.

Sessió 24. Bizanci i la pervivència de l'Imperi.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comentaris de Textes a l'Aula	6	0,24	7
Tipus: Supervisades			
Lectura crítica d'un article científic	20	0,8	7

PRÀCTICA.

Al llarg de les sessions es faran comentaris de determinats textos històrics (dossier que entregará el professor). A mig semestre, aproximadament, es realitzarà una pràctica sobre alguns d'aquests textos.

Lectura crítica d'un article científic.

El professor oferirà diverses lectures obligatòries d'articles científics sobre la història de Roma. D'un d'ells, l'estudiant haurà de fer-ne una lectura crítica, destacant-ne les 5 idees principals de manera justificada.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentaris de Text a l'Aula	20 %	6	0,24	4, 6, 7, 10
Lectura crítica d'un article científic	30 %	20	0,8	2, 5, 7, 8, 9
Participació activa a l'aula	5 %	38	1,52	4, 7, 10
Prova escrita	45 %	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10

L'avaluació d'aquesta assignatura, en el cas dels estudiants que s'acullin a l'Avaluació Continuada, es compondrà dels següents elements:

- Pràctica 1: 20 % de la nota.
- Lectura crítica d'un article científic: 30 % de la nota.
- Prova final: 45 % de la nota. La prova final constarà de dues parts. Un tema ampli a desenvolupar per part de l'estudiant (serà una problemàtica amplia vista al llarg del curs) seguint el model de 5 idees principals, i un comentari de text sobre una font literària antiga.
- Participació activa a les sessions i a les presentacions dels companys. 5 %.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Pel que fa a la recuperació, no afectarà a la presentació, que mantindrà la seva nota i no serà recuperable. La Pràctica 1 es podrà recuperar dues setmanes després d'haver-se puntuat. La prova final es recuperarà per una nova prova final del mateix estil durant el calendari de recuperació establert per la facultat.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

Avaluació Única.

En aquest cas, l'avaluació d'aquesta assignatura es compondrà dels següents elements:

- Examen tipus Test sobre aspectes cronològics i conceptuals. 25 % de la nota.

- Comentari de text guiat de 2 fonts literàries antigues. 35 % de la nota.
- Tema ampli a desenvolupar per part de l'estudiant, seguint el model de 5 idees principals sobre una problemàtica àmplia vista al llarg del curs. 35 % de la nota.
- Participació activa a les sessions i a les presentacions dels companys. 5 %.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada, així com la normativa sobre qualsevol tipus d'irregularitat.

Us de la intel·ligència artificial:

En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà de: (i) identificar quines parts han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

ALFÖLDY, Geza, (1987) *Historia social de Roma*, Alianza, Madrid (reed. ampliada i actualitzada, Universidad de Sevilla, Sevilla 2012).

BRADLEY, Keith, *Esclavitud y sociedad en Roma*, Ed. Península, Barcelona, 1998.

BROWN, Peter, *El mundo en la Antigüedad tardía*, ed. Taurus, Madrid, 1989.

CANTARELLA, Eva, (1997) *Pasado próximo. Mujeres romanas de Tácita a Sulpicia*, Cátedra, Valencia.

CAMERON, Averil (1998), *El mundo mediterráneo en la Antigüedad Tardía*, 395-600, Crítica, Barcelona.

CAMERON, Averil, (2001) *El Bajo Imperio Romano: 284-430 d.C.*, Encuentro, Madrid.

CHRISTOL, Michel.; David. NONY, *De los orígenes de Roma a las invasiones bárbaras*. Akal, Madrid, 1992.

CORNELL, Tim John, *Los orígenes de Roma (c. 1000-264 aC)*, Ed. Crítica, Barcelona, 1999.

DAVID, Jean Michel, (2000) *La République romaine de la deuxième guerre punique à la bataille d'Actium*, Ed. Seuil, París.

ECKSTEIN, Arthur, (2006), *Mediterranean Anarchy, Interstate War, and the Rise of Rome*, University of California Press, Berkeley.

ECKSTEIN, Arthur, (2008) *Rome Enters the Greek East. From Anarchy to Hierarchy in the Hellenistic Mediterranean*, 230-170 BC, Blackwell, Oxford (reed. 2012).

ERSKINE, Andrew, (2010) *Roman Imperialism. Debates and Documents in Ancient History*, Edinburgh University Press, Edinburgh.

GARNSEY, Peter; SALLER, Richard, *El Imperio romano. Economía, sociedad y cultura*, ed. Crítica, Barcelona, 1991.

GIARDINA, Andrea (ed.) (1991), *El hombre romano*, Madrid.

GOLDSWORTHY, Adrian, (2006), *Caesar, Life of a Colossus*, Yale University Press, New Haven 2006.

GOLDSWORTHY, Adrian (2014) *Augusto, de revolucionario a emperador*. La Esfera de los libros.

LE ROUX, Patrick, (2005) *L'Empire romain*, Presses universitaires de France, París.

LÓPEZ DE BARJA, Pedro, LOMAS, Francisco Javier, *Historia de Roma*. Ed. Akal. 2001.

PINA POLO, Francisco, *La crisis de la República (133-44 aC)*, Ed. Síntesis, Madrid, 1999.

ROLDÁN, José Manuel, *Historia de Roma*, 2 vols., ed. Cátedra, Madrid, 1999.

SYME, Ronald, *La revolución romana*, Ed. Taurus, Madrid, 1989.

WARD-PERKINS, Brian, (2007) *La caída de Roma y el fin de la civilización*, Espasa-Calpe, Madrid.

ZANKER, Pol (1992), *Augusto y el poder de las imágenes*, Alianza, Madrid.

Programari

Cap en específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt